

Lyngdal
kommune

SLT
Samordning av lokale rus- og
kriminalforebyggende tiltak

HANDLINGSPLAN

RUS- OG KRIMINALITETSFOREBYGGENDE ARBEID 2018

*«Vi ønsker et lokalmiljø med gode og trygge
oppvekstvilkår, hvor barn og unge føler seg inkludert»*
Koordineringsgruppen

VI VÅGER TIV IVA

Innhold

1.0 Innledning	5
2.0 Mål og målgruppe	6
3.0 Kriminalitetsutvikling	7
4.0 Risiko, beskyttelse og tidlig innsats	8
5.0 SLT – Styring, Organisering og koordinering	9
6.0 Innsatsområder	10
7.0 Tiltak ut i fra satsingsområder	11
7.1 Kunnskap og samarbeid	11
Tiltak 1 Ungdata	11
Tiltak 2 Regionalt politiråd	12
Tiltak 3 SLT regionsamarbeid	13
Tiltak 4 PLATTFORM	13
Tiltak 5 OT samarbeid	14
Tiltak 6 Dialog og samarbeid med trossamfunn	14
Tiltak 7 Informasjonsarbeid	15
Tiltak 8 BUTT	16
7.2 Fange opp og gi ungdommer den hjelp de trenger	17
Tiltak 9 Kjernegruppe	17
Tiltak 10 Grupper	17
Tiltak 11 Ressursgruppe	18
Tiltak 12 Bekymringsamtale hos politiet	18
Tiltak 13 Helsestasjon for ungdom	19
Tiltak 14 Aktiv skolehelsetjeneste	19

Tiltak 15 Sosionom og sosiallærer på ungdomskolene.....	20
Tiltak 16 Ungdomssamtale	20
Tiltak 17 MOT.....	21
Tiltak 18 Fritidsguide.....	21
Tiltak 19 Fritidsklubben Rocky	22
7.3 Tett og god oppfølging av unge lovbryttere	23
Tiltak 20 Ungdomskontrakt	23
Tiltak 21 Ungdomsstraff og ungdomsoppfølging.....	24
Tiltak 22 KOG (koordineringsgruppen)	25
7.4 Foreldresamarbeid	26
Tiltak 23 Foreldrenettverk	26
Tiltak 24 Kjærlighet og grenser	27

1.0 Innledning

Lyngdal skal være et godt sted å vokse opp og bo - for alle. Vi ønsker et trygt og inkluderende lokalsamfunn hvor oppvekstsituasjonen til barn og unge er så gode og variert som mulig, der ingen faller utenfor.

SLT (Samordning av Lokale kriminalitetsforebyggende Tiltak) modellen samler gode krefter for å skape et sunnere, tryggere og mer levende og inkluderende lokalsamfunn. Vi ønsker å arbeide for å skape holdninger og iverksette tiltak som kan stimulere til positiv livsutfoldelse og lovlydig livsførsel.

SLT arbeidet vil være med å sette den forebyggende innsatsen inn i et system. Når mange personer skal arbeide sammen, må en ha felles mål og strategier som man enes om, og kan jobbe sammen for.

Arbeidet er forankret gjennom et politisk vedtak 2009/1564.

2.0 Mål og målgruppe

SLT står for *samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak*, og er en forpliktende samarbeidsmodell mellom Lyngdal kommune, Lyngdal lensmannskontor og andre instanser som jobber med barn og unge.

FØLGENDE VISJON, HOVEDMÅL OG MÅLGRUPPE ER SATT OPP FOR SLT I 2018:

VISJON

Vi ønsker et lokalmiljø med gode og trygge oppvekstsvilkår, hvor barn og unge føler seg inkludert.

Koordineringsgruppen

HOVEDMÅL

Samordne ressursene i arbeidet for å sikre et koordinert tilbud som reduserer kriminalitet og rusbruk blant barn og unge.

MÅLGRUPPE

Hovedmålgruppen for SLT er barn og unge i alderen 12–18 år med hovedvekt på barn og unge som vokser opp i utsatte miljøer med rus og kriminalitet. Enkelte av tiltakene kan favne unge opp til 23 år.

Det presiseres at forebyggende arbeid og tidlig inngripen er viktig før 12 år!

3.0 Kriminalitetsutvikling

Kriminalitet kan defineres som alle handlinger som etter lovens bokstav er forbudte, og unnlatelse av handlinger som er påbudt (Helland og Øia 2006:49).

De fleste ungdommer eksperimenterer og utforsker grenser, som en del av deres læring og utvikling. Mangel på reaksjoner når de går for langt, kan føre til at de stadig ønsker å strekke disse grensene. Norge har de siste ti årene hatt en jevn nedgang i den registrerte kriminaliteten. Den generelle nedgangen i kriminaliteten reflekteres også i barne- og ungdomskriminaliteten. Det har i de senere år vært nedgang i andelen siktede per. 1000 innbyggere blant barn og unge under 20 år.

Politidirektoratets kartlegging av barne- og ungdomskriminaliteten viser at det i perioden 2009-2012 har vært årlig nedgang i antall registrerte straffbare forhold blant barn og unge under 21 år. Nedgangen er markant i aldersgruppen under 18 år. Blant unge i alderen 21-23 år har det derimot vært noe økning i den samme perioden. Det er en klar kjønnsforskjell i registrerte lovbrudd blant barn og unge. I fire av fem straffbare forhold som blir registrert i aldersgruppen under 21 år er det en gutt som er anmeldt som gjerningsperson.

Ungdata undersøkelsene de siste årene bekrefter også at det er nedgang i kriminalitet blant ungdom, men at andelen ungdommer som rapporterer om psykiske helseplager har økt hvert år de siste fem årene (ungdata 2017)

Vi trenger å samordne ressursene i kommunen for å best mulig redusere kriminalitet og rusbruk blant barn og unge. Den nye politireformen prioriterer forebygging mer enn før. Vi tror at nedgangen vi ser i kriminalitet skyldes mange gode forebyggende tiltak.

4.0 Risiko, beskyttelse og tidlig innsats

Det er mange samfunnsaktører som har interesser i det kriminalitetsforebyggende arbeidet blant barn og unge. Det er et mål at innsatsen settes inn på et så tidlig tidspunkt som mulig. Problemer må identifiseres, tas på alvor og få en tilstrekkelig oppfølging. Rett innsats til rett tid kan snu en negativ utvikling og forhindre kriminalitet.

Det er utviklet en rekke teorier og forklaringsmodeller for hvorfor unge begår kriminelle handlinger eller blir trukket inn i kriminelle miljøer. Både samfunnsmessige og individuelle forhold blir fremhevet som forklaringsfaktorer.

Begrepet *risikofaktorer* er en fellesbetegnelse brukt om forhold som øker faren for at personer utvikler vansker. Tilsvarende brukes begrepet *beskyttelsesfaktorer* om forhold som demper risikoen for utvikling av vansker når risikofaktorer er til stede. Beskyttelsesfaktorer og risikofaktorer kan deles inn i miljørelaterte faktorer og individrelaterte faktorer.

I det kriminalitetsforebyggende arbeidet er det viktig å ha kunnskap og forståelse for de bakenforliggende faktorene som øker risikoen for negativ atferd og kriminalitet. Kriminalitet må i et slikt perspektiv både sees på som en virkning av andre faktorer, i tillegg til at det i seg selv kan være årsak til at andre sosiale utfordringer og ulikheter forsterkes (handlingsplan for forebygging av kriminalitet 2013).

Forebygging er en kontinuerlig pågående prosess. Bred tilnærming til problemene med hensyn til ungdommenes familie-, skole- og fritidssituasjon ser ut til å gi best effekt. Man må tenke helhetlig, og sette inn tiltak på flere ulike områder. Tilfellene er ofte så komplekse at enkelttiltak kan føles som å sette plaster beregnet for små skrubbsår på store åpne sår. Tiltak satt inn mens barna er svært unge ser ut til å være mest lovende. Dette innebærer at familien peker seg ut som en svært viktig satsningsarena. Mye av forklaringen på antisosialitet og problematferd ser ut til å ligge i uheldige familieforhold, og uansett innsatsnivå ser det ut til at satsning på familien har gode forebyggende effekter.

Typer av forebygging

Primærforebygging (befolkningsrettede strategier): Generelt forebyggende arbeidsrettet mot befolkningen som helhet eller større grupper av befolkningen (f.eks. alle barn).

Sekundærforebygging (strategier rettet mot risikogrupper): Forebyggende arbeid rettet mot grupper hvor det er risiko for at problemer utvikles.

Tertiærforebygging (strategier rettet mot grupper med identifiserte problemer): Forebyggende arbeid rettet mot grupper og personer som allerede har utviklet et problem med sikte på å begrense konsekvensene, hindre forverring og snu utviklingen.

5.0 SLT – Styring, Organisering og koordinering

Det lokale politirådet er det styrende nivået i SLT arbeidet i Lyngdal kommune, Koordineringsgruppen drøfter og setter inn tiltak, mens SLT koordinator skal ha oversikt, sørge for samarbeid og koordinere arbeidet. Det utførende nivået av rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet skjer der voksne er i kontakt med barn og unge.

LOKALT POLITIRÅD

Politirådet er et formalisert samarbeid mellom kommune og politi på et overordnet og strategisk nivå. Målet er å samordne innsatsen overfor lokale utfordringer.

Rådet i Lyngdal består av ordfører, Rådmannen, Enhetsleder barn og unge, Lensmannen, forebyggende Politiet og SLT koordinator.

Politirådet fatter ikke formelle vedtak, men er det øverste rådgivende organet for SLT arbeidet i Lyngdal kommune.

KOORDINERINGSGRUPPEN

SLT sin koordineringsgruppe har ansvaret for den praktiske koordineringen av kommunens rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid.

Koordineringsgruppen består av: Politiet, Sosionom og helsesøster ved Lyngdal ungdomsskole, Leder Kvås bofelleskap, Rektor LKG, Leder frivillighetssentralen, psykisk helse, Rustjenesten, EM mottak, NAV, kultur, barnevernet og Rådgiver ved Eilert VGS avd. Lyngdal.

Koordineringsgruppen holder hverandre oppdatert på deres arbeid/tiltak og lufter mulige utfordringer og behov for tiltak.

SLT-KOORDINATOR

SLT-koordinator skal ha oversikt over hvilke forebyggende tiltak som er i kommunen.

Koordinatoren skal sørge for at de aktuelle samarbeidspartnerne møtes regelmessig, avdekker behov, synliggjør ressurser og initierer tiltak sammen med de ulike deltagerne i SLT nettverket.

DET UTFØRENDE NIVÅET

Innen det vi kaller det utførende nivå finner vi rus- og kriminalitetsforebygging i praksis. I denne handlingsplanen er ulike tiltak fra kommunen lagt frem.

Men på det utførende nivå er alle som er i direkte kontakt med barn og unge. Det er ansatte i kommunen eller politiet, men frivillige organisasjoner og næringsliv spiller også en viktig rolle.

Det er viktig å poengtere at noe av det viktigste forebyggende arbeidet som skjer i kommunen, skjer i barnehage og skole!

6.0 Innsatsområder

Satsingsområder for 2018

Kunnskap og samarbeid

- Ungdata
- Regionalt politiråd
- SLT regionsamarbeid
- Plattform
- OT- samarbeid
- Dialog og samarbeid med trossamfunn
- Informasjonsarbeid
- BUTT (Barn – Unge – Tverrfaglig – Team)

Foreldresamarbeid

- Foreldrenettverk
- Kjærlighet og grenser

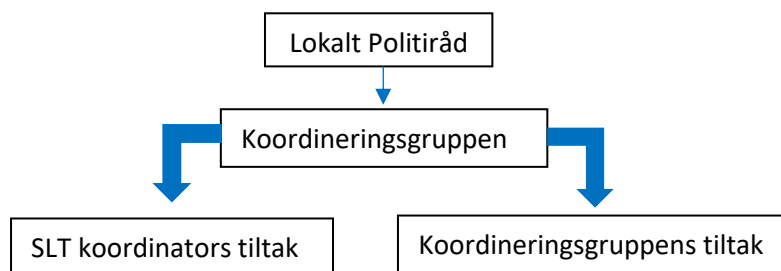
Fange opp og gi ungdom den hjelp de trenger

- Kjernegrupper
- Grupper (gutte- og jente grupper)
- Ressursgruppe
- Bekymringssamtale hos politiet
- Helsestasjon for ungdom
- Aktiv skolehelsetjeneste
- Sosionom og sosiallærer på ungdomsskolene
- Ungdomssamtale
- MOT
- Fritidsguide
- Fritidsklubben Rocky

Tett og god oppfølging av unge lovbryttere

- Ungdomskontrakt
- Ungdomsoppfølging og ungdomsstraff
- KOG (koordineringsgruppen)

Illustrasjonen under skal vise at alle tiltakene i denne handlingsplanen er vedtatt av koordineringsgruppen, men SLT koordinator deltar ikke i alle.

7.0 Tiltak ut i fra satsingsområder

7.1 Kunnskap og samarbeid

Forebygging er et politisk felt og handler i stor grad om politiske prioriteringer. Det er viktig at fagfeltet baseres på kunnskap og kritisk refleksjon, slik at man unngår at feltet kun blir en arena for synsing og symbolsk handlekraft (Lie 2011).

Kunnskapsforankring er et viktig fokus innenfor SLT. Man ønsker at prioriteringer, målsettinger og verdier på bakgrunn av kunnskap, skal ligge til grunn for vedtakene som fattes.

Ved å tilrettelegge for tverrfaglig samarbeid blir det en mer effektiv bruk av den kompetansen kommunen allerede har. Det er en kjensgjerning at alt samarbeid krever at folk kommer sammen. Det krever tid. Denne tiden må brukes godt. Rasjonalisering gjennom godt planlagte møter og fast møteledelse kan føre til at beslutninger treffes, og arbeid fordeles raskere. Det er viktig å skape gode og effektive samarbeidsarenaer for å få til et godt SLT-arbeid.

Tiltak 1 Ungdata

Ungdata er et kvalitetssikret og standardisert system for lokale spørreskjemaundersøkelser.

Lyngdal kommune har valgt å benytte seg av dette kartleggingsverktøyet i samarbeid med forskningsinstituttet NOVA og Kompetansesenter rus region sør - Borgestadklinikken.

Kartlegging og analyse av barn og unges problematferd er helt sentral som utgangspunkt for strategier og tiltak i rammen av SLT.

- Statistikk (offentlig)
- Ungdata – ungdomsundersøkelser
- Statistikk (PO logg)
- Enkeltpersoners/faggruppers kjennskap til enkeltpersoner/miljøer.
- Forskning fra høyskoler/universitet/Institutt

Det er viktig å holde seg oppdatert på alle disse områdene. Ved å identifisere problemområder og utfordringer kommunen har i forhold til barn og unge i faresonen, vil en kunne iverksette tiltak ovenfor dem.

Forankring: Ved første gjennomføring i 2011 ble det politisk innvilget penger til gjennomføringen. Etter dette er det SLT styringsgruppen som har vedtatt at Lyngdal kommune skal benytte seg av dette verktøyet.

Målgruppe: Alle elever i ungdomsskolen og 1. år på videregående i kommunen.

Ansvar for gjennomføring: SLT koordinator og folkehelsekoordinator.

Område: Generelt forebyggende og målrettet forebyggende / kriminalitetsforebyggende.

Status: Nyeste ungdata undersøkelse er fra 2016. Se egen publikasjon: Ung i Lyngdal 2016

Tiltak 2 Regionalt politiråd

Politiråd er et samarbeidsorgan mellom den øverste ledelsen i politiet og kommunen. Ordningen ble besluttet av Regjeringen i 2007, men er frivillig for kommunenes del.

Det er den lokale politiledelsen som tar initiativ til etablering av politiråd. Politiets ansvar for det kriminalitetsforebyggende arbeid fremgår tydelig både i Politiloven (bl.a. §2-2,2.1edd) og Politiinstruksen, der det fremheves at politiet gjør best nytte for seg når en på forhånd klarer å forebygge eller avverge lovbrudd. Politiet skal søke samarbeid med andre aktører i dette arbeidet. Formålet med avtalen er å få til størst mulig kriminalitetsforebyggende effekt av alt politiarbeid og kommunalt arbeid. Gjennom et planmessig og systematisk samarbeid bygget på ordningen med politiråd, samt SLT e.l.

Hensikten er å styrke det kriminalitetsforebyggende arbeidet, og gjennom dette styrke velferden.

Et viktig mål med politirådet er å gi kommuneledelsen bedre innsikt i politiets arbeid lokalt, og økt forståelse for politiets oppgaver og faglige utfordringer. Samtidig vil kommunene kunne dele viktig kunnskap om hendelser og utviklingstrekk som det er viktig at politiet får kjennskap til.

Mens arbeidet som knyttes til SLT-modellen i hovedsak er rettet mot barn og unge, ser politirådet på hele befolkningen i lokalsamfunnet – uansett alder.

Det kalles inn til regionalt politiråd en gang i året (for hele Lister).

Forankring: Lyngdal Kommune og Agder politidistrikt har skrevet en samarbeidsavtale, hvor de forplikter seg til et politirådssamarbeid hvor ledelsen møtes.

Målgruppe: Øverste ledelse i kommune- og politi.

Ansvar for gjennomføring: SLT koordinator har ansvar for møteinnkalling og å være referent, mens ordfører leder de lokale politirådene. Kommune og politi blir innkalt til de regionale politirådene årlig.

Område: Generelt forebyggende og målrettet forebyggende / kriminalitetsforebyggende.

Status: SLT sin styringsgruppe er definert under lokalt politiråd i Lyngdal. Vi skal ha to årlige møter i det lokale Politirådet og ett i det regionale.

Tiltak 3 SLT regionsamarbeid

I regionen vi bor i forflytter ungdommene vi arbeider med seg mye på kryss og tvers av kommunene. Det er derfor viktig med et nært samarbeid kommunene i mellom. Hva som rører seg i en kommune, påvirker kommunene rundt.

Det skal holdes fire regionsamlinger i året (februar, april, august og november).

Regionen samarbeider om et felles kjernegruppeseminar hver høst.

Forankring: SLT koordinatorene i regionen (Farsund, Flekkefjord, Mandal/Lindesnes og Lyngdal) har systematisert samarbeidet.

Målgruppe: SLT koordinatorene.

Ansvar for gjennomføring: SLT koordinatorene.

Område: Målrettet forebyggende / Kriminalitetsforebyggende

Status: Vi møtes og har en god dialog og godt samarbeid.

Tiltak 4 PLATTFORM

PLATTFORM – Norsk Institutt for Forebygging av Radikalisering og Voldelig Ekstremisme er et unikt samarbeid mellom politi, kommuner og forskning.

Det tverrinstitusjonelle fagmiljøet består i første omgang av en interkommunal stilling som representerer 30 kommuner (29 kommuner i Agder 1 i Rogaland), en forsker fra Stiftelsen Arkivet og politidistriktets radikaliseringskontakt, samlokalisert ved "Arkivet".

Formål:

Hensikten med å etablere et fagmiljø er å arbeide mer effektivt og utvikle et bærekraftig tverrfaglig samarbeid, samt komme opp med ny forskningskunnskap til anvendelse i det forebyggende arbeidet.

Leder for Plattform deltar på dialogmøter kommunen har med det muslimske miljøet.

Forankring: Plattform har inngått en samarbeidssamtale med Lyngdal kommune.

Målgruppe: 30 kommuner på Sørlandet.

Ansvar for gjennomføring: Daglig leder Omar Sadiq, SLT koordinator er kommunens kontaktperson.

Område: Målrettet forebyggende / Kriminalitetsforebyggende.

Status: SLT koordinatorene fra de 30 samarbeidskommunene treffes 2-3 ganger i året. Vi oppdaterer hverandre og får informasjon fra Plattform. Plattform arrangerer et dagsseminar en gang i året med aktuelle temaer.

Tiltak 5 OT samarbeid

Ungdommer i Lyngdal som har droppet ut av skolen følges opp av oppfølgingstjenesten. Noen av ungdommene har behov for tettere oppfølging og flere og mer sammensatte tiltak. Her kan ikke OT jobbe alene, her må vi samle sammen de ressurser vi har som kan bidra og hjelpe disse ungdommene.

OT –rådgiver, egen OT kontakt fra NAV, barnevern og SLT koordinator deltar. Kommunepsykolog og forebyggende hos politiet kalles inn ved behov.

Forankring: Definert som er prioritert område i SLT styringsgruppe (nå lokalt politiråd).

Målgruppe: Ungdom som er i ferd med, eller har falt ut av videregående opplæring, og som har behov for tettere og mer sammensatt oppfølging.

Ansvar for gjennomføring: SLT Koordinator innkaller til møtene og skriver referat. OT rådgiver styrer møtene.

Område: Målrettet forebyggende/
Kriminalitetsforebyggende.

Status: Dette tiltaket ble startet opp våren 2017. I starten treftes vi en gang i måneden. I 2018 vil vi møtes annenhver måned, oftere ved behov.

Tiltak 6 Dialog og samarbeid med trossamfunn

Høsten 2017 hadde vi et dialogmøte med det muslimske miljøet i Lyngdal. Grunnlaget for møtet var at de følte seg utenfor i kommunen.

Vi har hatt en dialog møte med MTL (muslimsk trossamfunn Lyngdal), og vi skal ha et til i januar 2018. På disse møtene deltar Politiet, ordfører, rådmann, flyktningtjenesten, enhetsleder for barn og unge og SLT koordinator.

For 2018 ønsker SLT koordinator å fortsette dialog og samarbeid med MTL, i tillegg til å opprette bedre kontakt med andre trossamfunn i kommunen hvor ungdom oppholder seg.

Målet er å kunne være en ressurs for hverandre.

Forankring: Ønsket av lokalt politiråd og enighet i koordineringsgruppen om å gjennomføre tiltaket.

Målgruppe: Religiøse og ungdom som oppholder seg i de ulike trossamfunnene.

Ansvar for gjennomføring: SLT koordinator.

Område: Radikalisering og generell forebygging.

Status: Dialog er startet med MTL. Vi jobber med å hjelpe dem å finne et lokale. SLT koordinator har vært i kontakt med alle menigheter i kommunen (besøkt), men ønsker å skape mer dialog.

Tiltak 7 Informasjonsarbeid

Forebyggende hos politiet driver mye informasjonsarbeid. Politiet har foredrag for voksenopplæringen i Lyngdal og omegn, ca. to ganger i året, der de informerer om deres rolle i samfunnet. De peker også på kulturforskjeller som kan være en kilde til konflikter.

Politiet holder ulike foredrag i forhold til aktuelle temaer. De siste 4 årene har politiet gjennomført skolebesøk i alle 8. klasser, der det tas opp aktuelle tema. På forespørsel fra barnehager, har politiet omvisning på lensmannskontoret i Lyngdal, og forteller om politiets arbeidsoppgaver. På henvendelser fra skoler, møter de på trafikkdager, samt har foredrag om aktuelle tema, forutsatt at vi har kapasitet til dette. Politiet holder foredrag på skoler om temaer som blant annet er knyttet til narkotika og konsekvenser.

Andre organisasjoner kan ta kontakt hvis de ønsker foredrag eller informasjon fra politiet. Politiet hadde blant annet et foredrag for Lyngdal misjonskirke om rus.

SLT koordinator har utviklet veilederen: *Forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme*. Denne er delt ut til alle lærere i kommunen. SLT koordinator kan ved ønske, ha en presentasjon om dette.

Veilederen tar blant annet opp bekymringstegn, risikofaktorer, hva man kan gjøre med en bekymring og hvor man kan søke råd og veiledning. Veilederen er tiltenkt ansatte i politiet, helsestasjon, barnehage, skole (grunnskole, videregående skole og voksenopplæring), barnevern, rus- og psykisk helsearbeid, NAV, flyktningtjenesten og kultur-fritid som arbeider med barn og ungdom.

SLT koordinator har også utviklet et opplegg med fokus på gruppedynamikk, påvirkning og mobbing i klasser. Dette opplegget er blitt brukt på Eilert og LKG.

Forankring: Politiet og i koordineringsgruppen.

Målgruppe: Voksne som jobber med ungdom og ungdom i kommunen.

Ansvar for gjennomføring: Politiet og SLT koordinator.

Område: Målrettet forebyggende/kriminalitetsforebyggende.

Status: Politiet utfører faste foredrag og ved behov hvis de har kapasitet. SLT koordinator jobber jevnlig med informasjonsarbeid og kan brukes ved behov.

Tiltak 8 BUTT

BUTT står for; Barn –Unge – Tverrfaglig – Team. Teamet har møte en gang i måneden (10 møter i året) og består av representanter fra helsestasjonen, kommunepsykolog, barnevern, familievernkontor, PPT og ABUP.

BUTT skal

1. Sikre at barn og unge med sammensatte hjelpebehov vurderes med henblikk på å finne best mulig løsninger.
2. Gi barn og unge hjelp på lavest mulig nivå.
3. Kollega-veiledning i konkrete saker.
4. Fra ABUP sin side å gi råd og veiledning til samarbeidspartnere og foretsatte om hensiktsmessige tiltak.

Saker kan drøftes anonymt og med samtykke. Det er også mulig for ABUP å ha en anonym drøfting med en familie/behandler.

Forankring: Skriftlig avtale per 06.09.10 mellom Leder Enhet for barn og unge, Leder PPT Lister, Leder Lister barnevern, Leder avd. for psykisk helse, ABUP og familiekontoret.

Målgruppe: Barn og unge med sammensatte behov og deres foreldre.

Ansvar for gjennomføring: Koordinator for BUTT er tilknyttet Enhet for barn og unge, og har ansvaret for å kalle inn og organisere møtene.

Område: Generelt forebyggende/ Målrettet forebyggende

Status: Pågående

7.2 Fange opp og gi ungdommer den hjelp de trenger

«VI ØNSKER AT RISIKOUTSATTE UNGDOM I LYNGDAL BLIR SETT, MØTT OG HØRT»

KOORDINERINGSGRUPPEN

Tiltak 9 Kjernegruppe

Kjernegruppe er et individrettet samarbeid rettet mot ungdom i risikozonen. Målet er å være raskt på banen med konkret og samkjørt oppfølging, stoppe negativ utvikling og fokusere på ressurser hos og rundt ungdommen.

Utgangspunktet for kjernegruppen er samtykke fra eleven og foresatte, slik at deltakerne i gruppen kan drøfte bekymringen uavhengig av taushetsplikten.

Foreldrene deltar i kjernegruppen sammen med ungdommen. Kjernegruppen søker også å hindre fravær og frafall og øke andelen som fullfører og består videregående opplæring.

Kjernegruppeteamet sørger for jevnlig informasjon om tiltaket til lærere og sørger for at det gis informasjon til foreldre/foresatte ved skolestart hvert år.

Forankring: Administrativt forankret gjennom SLT sin styringsgruppe med egen samarbeidsavtale.

Målgruppe: Foreldre og elever hvor det er bekymring for negativ utvikling. Det kan dreie seg om risiko for drop-out, atferd/oppførsel, mobbing, holdninger, bekymring for kriminalitet, omgangskrets, rusbruk eller lignende.

Ansvar for gjennomføring: SLT koordinator, forebyggende politi, barnevernet, helsesøster ved skolen og representanter (sosionom og/eller sosiallærer) fra skolen. Andre ressurspersoner kalles inn ved behov.

Område: Generelt forebyggende/ målrettet kriminalitetsforebyggende.

Status: Det er kjernegruppe på Lyngdal ungdomsskole, Eilert Sundt avd. Lyngdal og KVS-Lyngdal. LKG har ikke kjernegruppe, men har mulighet hvis det skulle bli behov/ønske om det.

Tiltak 10 Grupper

Grupper er et tiltak som søker å styrke ungdommenes selvfølelse, at de lærer å sette grenser for seg selv, og knytte bånd med de som de er i gruppe med.

Noen grupper er for å prøve å forandre negative holdninger eller adferd, mens andre er mer for at ungdommene skal knytte bånd til hverandre.

Målgruppe: Ungdommer som har utfordringer eller ungdomsgrupper med dårlig gruppedynamikk.

Ansvar for gjennomføring: Kontaktlærer, SLT koordinator, helsesøster, sosionom eller sosiallærer.

Område: Generelt forebyggende

Status: Guttegruppe på LKG og LUS. Jentegrupper på LKG

Tiltak 11 Ressursgruppe

Ressursgruppe er et tiltak hvor Lyngdal ungdomsskole har forsøkt å samle ressursene tilknyttet ungdomsskoleelevene.

Målet er å sikre at de unge blir fanget opp og ikke faller mellom de ulike instansene og tiltakene. På den andre siden ønsker de at dette tiltaket skal bidra til å unngå dobbeltarbeid og bidra til en god arbeidsfordeling.

Utgangspunktet for møtene er å samle ressursene rundt sosionom i ungdomsskolen, som sitter i en ensom posisjon.

Forankring: Iverksatt av enhetsleder ved Lyngdal ungdomsskole.

Målgruppe: Rektor, sosiallærer, sosionom, helsesøster og lærere ved skolen.

Ansvar for gjennomføring: Sosionom i ungdomsskolen.

Område: Generelt forebyggende og målrettet forebyggende / kriminalitetsforebyggende.

Status: Pågående.

Tiltak 12 Bekymringssamtale hos politiet

Dialog er et viktig verktøy både for å løse konflikter og for å skape forståelse og tillit. Når barn og unge har kommet i, eller står i fare for å komme i konflikt med loven, er det viktig med forståelse for årsakssammenhengene. Det blir avgjørende å skape en arena hvor man kan snakke godt sammen for å kartlegge situasjonen, slik at man kommer frem til en felles forståelse av hva som er problemet. Først da kan vi begynne å jobbe for endring mot det positive.

I politiets møte med barn og unge og deres foresatte, har bekymringssamtalen blitt et godt verktøy for å skape en slik arena. Samtalen tar sikte på å ivareta alles interesser, samt komme frem til gode løsninger spesielt for den unge, men også for de foresatte.

Ungdom som er i bekymringssamtale hos politiet, skal alltid tilbys videre oppfølging i kjernegruppe på den respektive skole.

Forankring: Regjeringens handlingsplan: «Gode krefter» (26.08.2009).

Målgruppe: Førstegangsløvbrytere og unge som er i risikozonen for å begå lovbrudd. Ifølge politiloven skal bekymringssamtalen tas i bruk ved politiets første møte med unge løvbrytere under 18 år. For barn under 15 år er det en forutsetning at politiet har grunn til å tro at barnet har begått et lovbrudd. For barn mellom 15 og 18 år skal lovbruddet være begått. Samtalene kan også brukes der politiets forebyggende tjeneste har kartlagt at barn og unge ferdes i miljøer eller har en atferd som er bekymringsfull.

Ansvar for gjennomføring: Politiet. Andre instanser kan trekkes inn i nettverkssamarbeid.

Område: Målrettet forebyggende / kriminalitetsforebyggende.

Status: Pågående.

Tiltak 13 Helsestasjon for ungdom

Åpent og gratis tilbud for ungdom som bor eller oppholder seg i Lyngdal kommune, hver mandag kl. 15-17 på helsestasjonen. Det er et drop-in tilbud. Her kan man snakke med lege, psykolog og helsesøster. De kan prate om alt som måtte oppta dem, hvordan de har det, vennskap, identitet, kjæresten, sex og rus bl.a..

De kan få prevensjon, graviditetstest og test for kjønns sykdommer.

Med sin lavterskel profil ønsker en gjennom helsestasjon for ungdom å møte ungdommer på deres premisser. Ungdommene kommer frivillig fordi de har behov for hjelp til noe – eller snakke med en voksen med taushetsplikt. Helsestasjon for ungdom er også et tilbud til unge i Lyngdal som ikke er tilknyttet en skole.

Tiltak 14 Aktiv skolehelsetjeneste

Skolehelsetjenesten arbeider helsefremmende og forebyggende, både med psykisk og fysisk helse og sosiale forhold.

Tjenesten skal blant annet ha et helhetlig blikk og kompetanse på helse, oppvekst og livskvalitet, bidra til økt trivsel og mestring for barn og unge, og legge til rette for et godt psykososialt og fysisk arbeidsmiljø i skolen. Tjenesten er og skal være en støtte for barn og unge i en sårbar fase samt bidra til å forhindre frafall i videregående skole.

Forankring: Enhet barn og unge.

Målgruppe: Ungdom som oppholder seg i Lyngdal kommune.

Ansvar for gjennomføring: Enhetsleder for enhet barn og unge.

Område: Målrettet forebyggende.

Status: Pågående.

Forankring: Folkehelseloven, Helse- og omsorgstjenesteloven og forskrift om helsetjenester i skolen.

Målgruppe: Alle skoleelever.

Ansvar for gjennomføring: Enhetsleder for barn og unge og den enkelte helsesøster i skolehelsetjenesten.

Område: Byggende/ tryggende og generelt forebyggende.

Status: Pågående.

Tiltak 15 Sosionom og sosiallærer på ungdomskolene

Alle elever bør kunne henvende seg til en voksenperson med bekymringer de ikke ønsker, kan eller klarer å dele med foreldre, lærere eller andre voksne.

Sosionom og sosiallærer har taushetsplikt, men er likevel et viktig bindeledd mellom elever, helsesøster, lege, barnevern, ABUP eller andre instanser dersom det er ønsket eller behov.

Det er et godt samarbeid mellom sosionom på Lyngdal ungdomsskole, sosial lærer ved LKG og SLT koordinator.

Det er mulighet for skolene å bruke SLT koordinator til å følge opp/ ha samtale med ungdom som det er knyttet bekymring til i forhold til rus- eller/og kriminalitet.

Forankring: Opplæringsloven § 22-1 «Den enkelte elev har rett til å få nødvendig rådgivning, oppfølging og hjelp med å finne seg til rette under opplæringen, ved spesielle faglige vansker under opplæringen, og ved personlige og sosiale vansker som har noe å si for opplæringen».

Målgruppe: Alle ungdomsskoleelever i kommunen.

Ansvar for gjennomføring: Enhetsleder ved skolene.

Område: Byggende/ tryggende.

Status: Pågående.

Tiltak 16 Ungdomssamtale

Dette er et tiltak for ungdom som faller utenfor kjernegruppe eller ungdomskontrakt, men som har behov for oppfølging. Det kan være ungdom som er ferdig med en ungdomskontrakt, men som ønsker oppfølging, eller ungdom som takker nei til kjernegruppe. Det er ungdom som det er bekymring for, i forhold til rus eller kriminalitet.

Ungdomsteamet (Forebyggende politiet og SLT) drøfter sammen om en ungdom skal få ungdomssamtale som tiltak.

SLT koordinator følger opp disse ungdommene med individuelle samtaler.

Forankring: Koordineringsgruppen og SLT koordinator.

Målgruppe: Ungdom som trenger oppfølging og motivasjon for å holde seg vekke fra rus eller/og destruktiv adferd.

Ansvar for gjennomføring: SLT koordinator.

Område: Målrettet forebyggende/ kriminalitetsforebyggende.

Status: Pågående.

Tiltak 17 MOT

MOT er et holdningsskapende arbeid som har aktive opplegg for ungdomsskole og videregående skole.

MOT er forebyggende ved at man jobber med ungdommers holdninger, hvordan de ser på seg selv, at de bryr seg om andre, og at de tør sette grenser for seg selv. MOT ønsker å skape varme og trygge miljø på skolene og blant ungdommene.

MOT sin visjon er å skape robuste ungdommer, som inkluderer alle.

MOT sine verdier er; Mot til å leve, bry seg og si nei.

Tiltak 18 Fritidsguide

Fritidsguide er et prosjekt som har som mål at barn og unge får en aktiv og positiv fritid i Lyngdal. Å ha en aktivitet å drive med er en stor forebygger i forhold til utenforskap.

Det har blitt utført en enkel spørreundersøkelse på alle barneskoler og ungdomsskoler i Lyngdal. Elevene svarte på om de hadde en fritidsaktivitet. Hvis nei, svarte de på om de ønsker en. Ut i fra denne undersøkelsen kontaktes foreldre.

Prosjektmedarbeider møter barna og foreldre. I samarbeid utforskes mulighetene innen fritidstilbud. Prosjektmedarbeider bidrar til å: Innhente opplysninger om aktivitet, sørger for kontakt mellom aktivitetsansvarlige, følger barnet hvis ønskelig til første møte, sørger for kontakt mellom de som deltar i aktivitet og videre oppfølging på praktiske områder slik som transport, ha noen å gå sammen med, føler seg velkommen mm. Frivillighetssentralen har prosjektansvar og samarbeider med frivillige i lag, foreninger og organisasjoner.

Forankring: Begge ungdomsskolene i kommunen har skrevet kontrakt direkte med MOT.

Målgruppe: Alle ungdomsskoleelever i Lyngdal kommune.

Ansvar for gjennomføring: MOT koordinator, SLT koordinator på LKG, Egen MOT Coach og sosionom ved LUS.

Område: Målrettet/generell forebyggende.

Status: Pågående. Lyngdal ungdomsskole har MOT for andre skoleår. LKG startet opp MOT høsten 2017

Prosjektet bidrar med praktisk hjelp, koordinering, oppfølging, og evt. kontingent og nødvendig utstyr.

Forankring: Prosjektet er styrt av frivillighetssentralen.

Målgruppe: Alle elever fra 3 til 10. klasse i Lyngdal kommune.

Ansvar for gjennomføring: Leder av frivillighetssentralen og en egen prosjektmedarbeider.

Område: Målrettet/generell forebyggende

Status: Igangsatt i 2017. Prosjektet driver delvis av innvilgede økonomiske midler. Ønsket er at prosjektet skal bli et fast tilbud i kommunen. Dette må tas opp politisk.

Tiltak 19 Fritidsklubben Rocky

Fritidsklubben Rocky er en rusfri møteplass hvor ungdommer bestemmer over egen fritid. Klubben er politisk uavhengig og religiøst nøytral. Møteplassen er en sosialt byggende og forebyggende arena. De unge er selv med aktivt i drift og styringsarbeid, og kan på den måten påvirke hva innholdet i klubben skal være.

Yrkesbakgrunnen til de som jobber med ungdommene er mangfoldig. Tilbudet er en arena som er frivillig å bruke. De voksne som er der har en annen rolle enn foreldre/ lærere, og kan møte de unge på andre premisser. De voksne er ansatt for å tilrettelegge, og for å gi råd og veiledning.

SLT nettverket ønsker at alle ansatte er gjort godt kjent med de hjelpetiltak som fins i kommunen. I tillegg til å stille seg til rådighet for ungdommer som ønsker samtale, ønsker vi at de er bevisste sitt ansvar og hjelper ungdommene videre dersom det er behov for mer hjelp og bistand.

SLT koordinator kommer innom klubben en gang i måneden.

Forankring: Fritidsklubbene i Norge har ikke noen beskyttelse i lovverket. Tiltaket er her forankret i Lyngdal kommunes kulturetats satsning på ungdom.

Målgruppe: Alle ungdommer fra og med 7. klasse til og med 19 år.

Ansvar for gjennomføring: Leder og alle ansatte i fritidsklubben.

Område: Tryggende/ byggende og generelt forebyggende.

Status: Pågående. Klubben har åpent hver mandag og onsdag mellom 18 og 22.

7.3 Tett og god oppfølging av unge lovbryttere

Når unge mennesker begår lovbrudd er det viktig at de blir møtt med tydelige og raske reaksjoner. Regjeringen la 04.04.2014 frem forslag til ny konfliktrådslov der tidlig innsats skal forebygge videre kriminell løpebane for unge lovbryttere. Tiltaket ble innført 01.07.2014.

«Målet er at ungdommen kommer styrket ut av straffereaksjonen i stedet for å bli stigmatisert og påvirket i negativ retning. Gjennom tidlig innstas og koordinert bruk av felleskapets ressurser, kan vi forebygge en videre kriminell løpebane for unge lovbryttere» -Tidligere justis- og beredskapsminister Anders Anundsen.

Tiltak 20 Ungdomskontrakt

Ungdomskontrakt er et alternativ til straffeoppfølging når lovbruddet er skadeverk, mindre grov voldskriminalitet, gjentatt vinningskriminalitet og bruk av narkotiske stoffer. I stedet for straff som betinget/ubetinget dom og/eller bøter, vil reaksjonen være påtaleunntatelse med vilkår. Det betyr at de straffbare forhold som det inngås kontrakt på, ikke vil komme på en ordinær politiattest etter fullføring av kontrakten.

Forankring: tiltaket er administrativt forankret i SLT styringsgruppe (lokalt politiråd), med en skriftlig samarbeidsavtale mellom kommunen og politiet som ble underskrevet juni 2016.

Målgruppe: Ungdom mellom 15-18 år som har begått en eller flere straffbare handlinger.

Ansvar for gjennomføring: Politijurist har det juridiske ansvaret for kontrakten, mens SLT koordinator og forebyggende hos politiet har ansvaret for gjennomføringen og oppfølging av ungdommene.

Område: Målrettet kriminalitetsforebyggende.

Status: Pågående.

Tiltak 21 Ungdomsstraff og ungdomsoppfølging

Ungdomsoppfølging

Unge lovbrutere mellom 15 - 18 år som har begått en eller flere kriminelle handlinger, kan ilegges ungdomsoppfølging dersom det vurderes at tett oppfølging vil kunne forebygge ny kriminalitet. Det er påtalemyndigheten som avgjør om dette er en egnet reaksjon for ungdommen - etter at lovbruteren og verge har samtykket. Øvre grense for gjennomføringstid er ett år.

Straffereaksjonene bygger på prinsippet om gjenopprettende prosess og er en tredelt straffereaksjon der ungdommen forplikter seg til å være med i *ungdomsstormøte*, delta i utarbeidelsen av en *ungdomsplan* – samt at et *oppfølgingsteam* følger ungdommen i straffegjennomføringsperioden.

Ungdomsoppfølging krever at ungdommen er villig til å ta ansvar for handlingen og er motivert til å endre adferd og livsførsel. Det krever en egeninnsats av ungdommen.

Dersom ungdommen bryter kravene i planen, får det konsekvenser i form av strengere kontroll og tettere oppfølging. Brudd kan medføre at påtalemyndigheten gjenopptar straffeforfølgelsen.

Ungdomsstraff For de mest alvorlige lovbrudd som ellers ville føre til fengsel eller de strengeste samfunnsstraffene, kan ungdommer mellom 15-18 år idømmes ungdomsstraff. Konfliktrådet er ansvarlig for gjennomføringen av ungdomsstraff – etter at ungdommen er dømt i retten. Straffereaksjonene bygger på prinsippet om gjenopprettende prosess.

Dersom en ung lovbruteren skal idømmes ungdomsstraff, må ungdommen og verge samtykke til at en slik reaksjon gis. Ungdomsstraff krever stor egeninnsats fra ungdommen og de må vise at de er motivert og villig til å ta ansvar for å endre adferd og livsførsel. I de fleste tilfeller vil det også bli foretatt en personundersøkelse for å vurdere om dette er egnet straff for den aktuelle ungdommen.

De nye reaksjonene bygger på tre elementer – ungdomsstormøte, ungdomsplan og oppfølgingsteam. I *ungdomsstormøtet* møter ungdommen dem som er blitt utsatt for den kriminelle handlingen. Her får lovbruteren høre konsekvensene av lovbruddet for fornærmede – og se skadevirkninger av kriminaliteten. Også for offeret kan et slikt møte ha en god virkning gjennom å få bearbeidet hendelsen og dempet angsten.

Dersom kravene i ungdomsplanen ikke følges opp, får det konsekvenser i form av strengere kontroll og justering av tiltak i planen. Ungdommen kan også måtte sone den resterende straffen i fengsel.

Forankring: Prop.135 L(2010-2011) Straffeprosessloven, straffegjennomføringsloven, konfliktrådsloven m.fl (barn og straff).

Målgruppe: Ungdom som har begått alvorlig eller gjentatt kriminalitet.

Ansvar for gjennomføring: Konfliktrådet.

Område: Kriminalitetsforebyggende.

Status: Pågående.

Tiltak 22 KOG (koordineringsgruppen)

I hvert politidistrikt er det opprettet en koordineringsgruppe. Gruppen består av faste medlemmer. Påtale, politi, SLT, barnevern og kriminalomsorg er obligatoriske deltagere.

Fra prop 57L: Koordineringsgruppens oppgave skal være å vurdere hvilke lovbrytere som kan egne seg for reaksjonen ungdomsoppfølging. I tillegg skal koordineringsgruppen kartlegge og vurdere hvilke tiltak som kan være aktuelle i den enkelte sak.

Gruppen skal også holde seg løpende orientert om saker som er i oppfølgingsteamene, og skal være et forum for drøfting og rådgivning for ungdomskordinator i enkeltsaker. Dersom en ungdom bryter avtalen, skal gruppen drøfte bruddene.

Forankring: Prop.135 L(2010-2011)
Straffeprosessloven,
straffegjennomføringsloven, konfliktrådsloven
m.fl (barn og straff).

Ansvar for gjennomføring:
Ungdomskordinator i konfliktrådet.

Område: Målrettet kriminalitetsforebyggende.

Status: Pågående.

7.4 Foreldresamarbeid

Det er viktig med god kontakt og samarbeid med foreldre. Derfor deltar foreldre bl.a. ved Kjernegruppe og Ungdomskontrakt.

Tiltak 23 Foreldrenettverk

Foreldre er de viktigste forebyggerne i ungdommenes liv. Ungdommene har sine foreldre, men et nettverk av foreldre er enda bedre. Sammen kan de hjelpe ungdommene å ta gode valg. Ideen med foreldrenettverksgrupper er å styrke oppvekstmiljøet for elevene på skolen og der de bor. Et forebyggende arbeid der kommunikasjonen mellom elever/voksne og voksne seg imellom er det viktigste.

Vi ser at ungdommene i dag står overfor mange utfordringer og fristelser og må ta mange valg. Valgsituasjoner kan være i forhold til mobbing, reklamepress, tobakk, rus, omgangskrets, naskeri, seksualitet etc.

Det er nyttig at foreldre/foresatte kan drøfte og gjerne bli enige om noen felles spilleregler. Et nettverk som kan mobilisere effektivt ved behov. Nettverket kan også møte sammen med elevene for å drøfte viktige utfordringer.

Forankring: Dette er et prioritert satsningsområde hos politiet.

Målgruppe: Alle som er foreldre til elever i 8.klasse.

Ansvar for gjennomføring: Forebyggende politi.

Område: Tryggende/byggende og generelt forebyggende.

Status: Lyngdal ungdomsskole har *Kjærlighet og grenser*, og mener foreldresamarbeidet opprettholdes der. Foreldrene i 8.klasse ved LKG, har startet opp foreldrenettverk. Forebyggende hos Politiet gir informasjon ved nytt skoleår til foreldre for 8.klasse

Tiltak 24 Kjærlighet og grenser

Kjærlighet og grenser er et familieprogram for elever i 8.klasse og deres foreldre. Her kombineres foreldrekurs med innsats i skolen ovenfor elevene i forhold til narkotika, alkohol og tobakks forebygging.

Det er opplegg for ungdommene i skoletiden, og for foreldre på kveldstid.

Ungdomsprogrammet består av aktiviteter og diskusjoner under ledelse av lærer og kursleder. Her tar det opp temaer som drømmer, mål, stress, vennepress, alkohol og rus, spill og sosiale medier.

Sentralt i foreldreprogrammet er videofilmer som omhandler ulike situasjoner som kan oppstå i hjemmet. Disse danner grunnlag for samtaler og diskusjon. Foreldre blir også ved hver samling informert om hva barna deres har arbeidet med i sin sesjon.

Målgruppe: Foreldre/foresatte til elever i 8.klasse og elever i 8. klasse.

Ansvar for gjennomføring: Skolen i samarbeid med skolehelsetjenesten.

Område: Tryggende/byggende og generelt forebyggende

Status: Pågående. Det er andre skoleåret(17/18) de har dette opplegget på Lyngdal ungdomsskole.

VI VIL

VI VÅGER

Lyngdal
kommune

Skrevet av: Helge Andre Lohne
SLT koordinator

Publisert: 15.12.2017

Lyngdal kommune
Postboks 353, 4577 Lyngdal
Telefon 38 33 40 00
E-post: post@lyngdal.kommune.no
Org.nr. 946 485 764

